Sosiaali- ja terveysvaliokunnan etäkuuleminen

KAA 2/2025 vp

Johtaja Tuija Ikonen, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

12.9.2025 klo 9.30

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen lausunnon keskeinen sisältö

- Hyvinvointialueiden velvollisuuksien säätämisestä lailla koskien monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämistä voidaan pitää asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta perusteltuna, mutta hyvinvointialueet voisivat harkita itsenäisesti oman taloutensa ja palveluverkkonsa puitteissa muun ympärivuorokautisen päivystystoiminnan järjestämisestä siten kuin väestön tarpeet ja turvallisuus sekä toimintaolosuhteet edellyttävät.
- Hyvinvointialueiden omaehtoinen säätely ja yhteistyöalueiden sopimukset tulisi nähdä ensisijaisina keinoina ohjata toimintaa terveydenhuoltolain tarkoituksen suuntaan. Yhdenvertaisuutta edistäisi se, että kaikille hyvinvointialueille ja palvelunjärjestäjille annetaan yhtäläiset valtuudet tehdä oman väestönsä palveluja koskevia päätöksiä.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta

- Hyvinvointialueilla tulisi olla päätösvalta palveluverkostaan ja sisäisestä työnjaosta, koska ne pystyvät parhaiten arvioimaan, miten varsinkin päivystysaikaiset palvelut pystytään tosiasiallisesti järjestämään, niin että välttämättömät kiireelliset päivystyspalvelut ovat väestölle saavutettavia ja kustannusvaikuttavia. Myös erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen kapasiteetti ja ruuhkautuminen voi vaikuttaa alueellisiin järjestelyihin.
- Päivystyksen lakkauttamisesta voi aiheutua asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta riski kiireellisen palvelutarpeen täyttymisen viiveenä ja saavutettavuuden heikkenemisenä, tai toisaalta erikoissairaanhoidon yhteydessä olevan yhteispäivystyksen ruuhkautumisena.
- Vaikutusten arvioinnissa tulisi toimintamuutoksen vaikutuksia asiakas- ja potilasturvallisuuteen arvioida systemaattisesti erityisesti haavoittuvissa asiakas- ja potilasryhmissä ja suunnitella toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi.